

Jerzy Okulicz

Węgielsztyn, pow. Węgorzewo

Informator Archeologiczny : badania 4, 215-216

1970

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

unikatowy, przypuszczalnie nekropoliczny obiekt z okresu lateńskiego lub rzymskiego (?) nie został w pełni wyeksplorowany.

Badania zostaną wznowione z wiosną roku 1971.

WARSZAWA-Łazienki

patrz średniowiecze

WĘGIELSZTYN,
pow. Węgorzewo

Katedra Archeologii Pradziejowej
i Wczesnośredniowiecznej Uniwersy-
tetu Warszawskiego

Badaniami kierował dr Jerzy Okulicz. Finansowała Komisja Słowianoznawcza Komitetu Nauki i Techniki PAN. Pierwszy sezon badań. Grodzisko wczesnośredniowieczne.

W ramach akcji sondowania grodzisk na terenie województwa olsztyńskiego przeprowadzono prace wykopaliskowe na grodzisku pruskim w Węgielsztynie, pwo. Węgorzewo. Wykop o wymiarach 2 x 6 m założono w południowej partii majdanu z częściowym uwzględnieniem wału. W części północnej wykopu, a więc od strony wnętrza grodziska odsłonięto grubą (ca 1 m) warstwę kulturową ciemnobrunatnej barwy, zawierającą liczne, drobne fragmenty ceramiki, grudki polepy, węglę drzewne i kości zwierzęce. Na spągu tej warstwy, na głębokości ca 90 — 105 cm odsłonięto poziom bruku kamiennego, ułożonego na glinie calowej. Materiał ceramiczny pochodzący z warstwy ma charakter niejednolity co świadczy o jej przemieszaniu. Występuje tu bowiem zarówno ceramika wczesno-żelazna jak i prawdopodobnie z okresu wpływów rzymskich oraz z wczesnej fazy okresu wczesnego średniowiecza. Najpóźniejsza ceramika, toczona i obtaczana, zresztą bardzo nieliczna, zalegała jedynie na samym dnie opisanej warstwy, tzn. na poziomie bruku kamiennego.

Uchwycony fragment wału daje pewne wyobrażenie o jego budowie. Przede wszystkim obserwuje się jego dwufazowość. Faza pierwsza to umocnienia drewniane, po których zachowała się ca 20-centymetrowa warstwa spalenizny z wyraźnie czytelnymi, podłużnymi bierwionami. Poziom ten zalegał na stopie wału, na głębokości 110—130 cm od jego obecnej wysokości. Z warstwy spalenizny pochodzi kilka zaledwie fragmentów ceramiki ręcznie lepionej o wczesnym charakterze. Ponad nią zalegał nasyp glinianoziemny o niejednolitej barwie i budowie, z ceramiką również przemieszaną z tym, że skorupy obtaczane zalegały raczej w górnych partiach wału. Wierzchni poziom wału tworzyła czerwona warstwa silnie przepalanej polepy, która uległa obsunięciu i spoczywa

obecnie na zboczu wału. Polepa ta świadczy o powtórnym pożarze grodziska.

Grodzisko jest interesującym obiektem kilkufazowym i dobrze zachowanym. Na podstawie niewielkiego materiału ceramicznego można wnosić, że najstarsze warstwy, znajdujące się na złożu wtórnym pochodzą z wczesnej epoki żelaza i z pierwszych wieków n.e. Następnie reprezentowana jest wczesnośredniowieczna ceramika lepiąca ręcznie (VI—XI w.) i ceramika obtaczana na kole typu mazowieckiego z końca XI i XII—XIII w. Dokładniejsze ustalenie chronologii pozostawić należy do czasu zbadania większej przestrzeni obiektu.

WIDORADZ, pow. Wieluń

Muzeum Ziemi Wieluńskiej
w Wieluniu

Badania prowadził mgr Bogusław Abramek. Finansowało Muzeum Ziemi Wieluńskiej. Czwarty sezon badań. Grodzisko wczesnośredniowieczne i średniowieczne.

Tegoroczne badania prowadzone były na terenie majdanu w sąsiedztwie wykopów z roku 1969. W każdym z przebadanych odcinków znajdowały się w obrębie warstwy I mniej lub bardziej zagęszczone bruki kamienne, którymi zapewne wykładano dziedziniec zamkowy z uwagi na dużą wilgotność podłoża. Ponadto w warstwie tej znaleziono — tak jak w poprzednich latach — dużo ułamków naczyń, kości zwierzęcych oraz zabytków metalowych, głównie groty bełtów, noży i różnych okuć.

W licznej grupie ceramiki znalazł się fragment naczynia zasobowego o szerokim i zgrubiałym brzegu, prawdopodobnie ręcznie lepionego. W przeważającej większości wypadków, na kołnierzach naczyń obtaczanych obserwujemy w dalszym ciągu zdobienie ornamentem falistym.

Warstwa II, zalegająca pod warstwą pierwszą, datowana dotychczas na V — VI wiek, dostarczyła w bieżącym roku dość bogatego materiału ceramicznego. Pod tą warstwą natrafiono w jednym z odcinków na niewielką jamę kształtu gruszkowatego, której ścianki wyłożone były gałkami, niemal całkowicie już spalonymi. Wnętrze jamy wypełniał jasny iłowaty piasek (taki sam jak calec), w którym znaleziono fragmenty kilku naczyń ręcznie lepionych. Gлина była słabo wypalona i zawierała grubą domieszkę. Sposób wykonania tych naczyń zdaje się potwierdzać dotychczasową chronologię warstwy II. Przy eksploracji tej jamy odniosło się wrażenie, że stanowiła ona rodzaj jakiegoś schowka.

W przyszłym roku badania będą prowadzone jeszcze na terenie majdanu i wałów IV i III.